

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р. Даниела Иванова Тупарова,
ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград
на дисертационен труд на тема:

ОСНОВНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ ПРИ ПОДГОТОВКАТА НА УЧЕНИЦИ ДО 5.
КЛАС ЗА УЧАСТИЕ В ОЛИМПИАДИ И СЪСТЕЗАНИЯ ПО ИНФОРМАТИКА И
ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

за присъждане на образователната и научна степен “доктор”, в област на
висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3.
Педагогика на обучението по..., докторска програма Методика на обучението по
информатика и информационни технологии

Автор: Цветана Костадинова Димитрова, задочен докторант към катедра
„Обучение по математика, информатика и информационни технологии“ при
Факултет по математика и информатика на Пловдивския университет „Паисий
Хилендарски“

Научен ръководител: проф. д-р Коста Гъров

Настоящото становище е изготвено на основание на заповед Р33-5999 от
16.12.2016 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и в
съответствие с член 4 на Закона за развитие на академичния състав в
Република България и чл. 2 (8) от ППЗРАСРБ и чл. 37(2) ПРАСПУ.

Комплектът материали, представен от Цветана Димитрова, е в
съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на
Пловдивския университет и дава информация за оценка на дисертационния
труд.

Цветана Димитрова е представила списък от 7 публикации по темата на
дисертационния труд. Две от публикациите са в сп. Математика и информатика,
една в сб. Математика и математическо образование и четири в сборници от

конференции „Образованието в информационното общество“. Няма информация за забелязани цитирания. Представените публикации отговарят на изискванията на процедурните правила на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности.

Проблематиката разглеждана в дисертационният труд е насочена в две направления: извънкласната работа по информатика и извънкласната работа по информационни технологии в 5 клас. Първото направление е дискутирано в работите на няколко уважавани български изследователи: проф. К. Гъров, доц. д-р П. Христова, гл.ас. д-р Б. Йовчева. Докторантката е представила своята визия за организацията на учебните дейности при подготовката за олимпиади и състезания по информатика. Второто направление, свързано с подготовката на учениците в 5. Клас за участие в олимпиади по информационни технологии, се анализира може би за първи път. Тематиката е свързана и с възможностите за ранно професионално ориентиране на учениците в областта на информатиката и информационните технологии.

В изследването са формулирани методологическите параметри. Поставени са изследователските цели и задачи.

Дисертационният труд се състои от увод, четири глави, заключение и 8 приложения. Цитирани са 124 източника, от които 89 на кирилица (български и руски език), 6 на английски език и 29 уеб базирани източника.

В първа глава са представени регламенти на национални и регионални състезания и олимпиади в България, включващи участие на ученици в 5. клас. Направени са изводи, които обосновават необходимостта от проведеното изследване.

Втора глава е посветена на подготовката на ученици до 5. клас за участие олимпиади и състезания по информатика. Предложена е система от опорни задачи подходящи за възрастовата група. Представени са две разработки на теми, използвани при подготовката на ученици в 5. клас. Според автора е направена класификация на „организационни форми на обучение“ в извънкласната работа и основните учебни дейности. Смятам обаче, че е неподходящо в 5. клас да се използва лекцията като метод на обучение. Имайки предвид, че учебните дейности на учителя и/или учениците са част от

методите на обучение, би трябвало да се анализират в явен вид не само учебните дейности, но и методите на обучение които ги обхващат.

В трета глава се дискутират проблеми, свързани с ръководството и подготовката на ученици за участие в олимпиади и състезания по информационни технологии. Направен е анализ на 101 проекта на ученици от 5. Клас, участвали в националната олимпиада по информационни технологии в периода 2013-2016 г. В резултат на анализа на ученическите проекти и литература свързана с проектно-базирано и проблемно-базирано обучение е представена технологична организация на работата с учениците по проектите по информационни технологии. Обособени са етапи в подготовката на учениците и са предложени дейности за реализация на проектите, които ще бъдат полезни на учителите, подготвящи ученици за участие в олимпиади по информационни технологии.

В четвъртата глава са анализирани и класифицирани състезателните задачи давани на състезания и олимпиади по информатика за група Е (4-5 клас) и 101 проекта на ученици от 5. клас участвали в националната олимпиада по ИТ. Може би мястото на тази глава е след първа глава, а не в края на дисертационни труд.

Авторефератът е в обем от 32 страници и отразява съдържанието на дисертационния труд. В предоставеното ми копие на автореферата е допусната техническа грешка в заглавната страница: написано е „Методика на обучението по математика и информационни технологии“ вместо „Методика на обучението по информатика и информационни технологии“.

Изследването обогатява практиката в областта на методиката на обучение в извънкласната работа по информатика и информационни технологии.

Забележки и препоръки:

Допуснати са технически грешки при цитирането на някои литературни източници в текста: част от цитираните текстове не са поставени в кавички, а само в началото или края на цитата е посочен номера на използвания източник в библиографската справка; неточно са представени цитати от източници – пример стр. 93 от дисертационния труд и стр. 14 от автореферата. Всъщност петте функции на задачите, цитирани на посочените страници, са формулирани от Сманцер, а в посочения източник (34 в дисертацията и 17 в автореферата)

тези функции на задачите по информатика и информационни технологии са обобщени в три групи.

Работата би спечелила, ако за подкрепа на хипотезата на изследването се даде отговор на следните въпроси: Каква част от подготвяните ученици за олимпиади по информатика и ИТ в 5. клас обучавани по предложените технологии са продължили заниманията си в областта на информатиката или информационните технологии в следващите години, а където е възможно и в по-дълъг период от време. Колко проекта за разглеждания период са подготвени за участие в олимпиадата по ИТ? Каква част от подготвяните проекти по ИТ по предложената технология са класирани на областен и национален кръг на олимпиадата по ИТ?

Препоръчвам в бъдещи изследвания и публикации да се подхожда по-прецизно при цитирането на използваните литературни източници.

Заключение

Дисертационният труд на Цветана Костадинова Димитрова на тема „ОСНОВНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ ПРИ ПОДГОТОВКАТА НА УЧЕНИЦИ ДО 5. КЛАС ЗА УЧАСТИЕ В ОЛИМПИАДИ И СЪСТЕЗАНИЯ ПО ИНФОРМАТИКА И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ“ отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и процедурните правила на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности.

Изхождайки от представените по-горе аргументи и забележки давам **положителна** оценка за проведеното научно изследване, представено в разглежданите дисертационен труд, автореферат и постигнати резултати и предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен "доктор" на Цветана Костадинова Димитрова в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна специалност Методика на обучението по информатика и информационни технологии.

30.01.2017 г.

Подпис: